

Viranomaistoimet lakisääteisesti vastustettavia kalatauteja epäiltäessä tai todettaessa

Hanna Kuukka-Anttila
Eläinten terveys ja lääkitseminen –yksikkö

Vastustettavat kalojen taudit

a. Helposti leviävät taudit

EHN (epitsoottinen vertamuodostavan kudoksen kuolio)

VHS (virusperäinen verenvuotoseptikemia)

IHN (tarttuva vertamuodostavan kudoksen kuolio)

ISA (tarttuva lohen anemia)

b. Valvottavat taudit

IPN genoryhmä 5 sisävesialueella (tarttuva haimakuoliotauti)

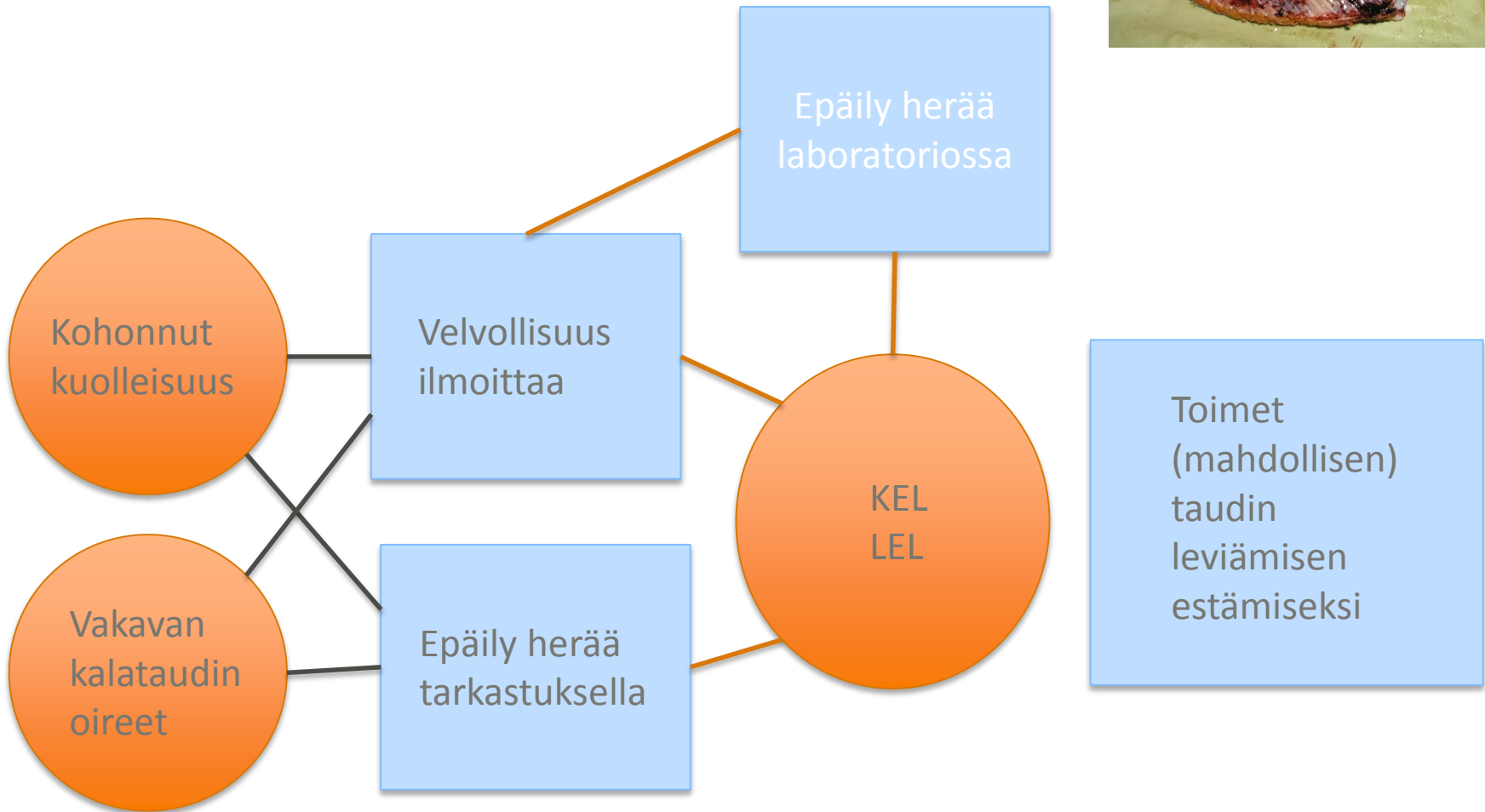
SVC (karpin kevätviremia)

Gyrodactylus salaris –loinen Ylä-Lapissa

SAV sisävesialueella (lohikalojen alfavirustartunnat)

KHV (Koikarpin herpesvirus)

Virallinen eläintautiepäily



Epäily eläintaudista

Tarkastuskäynti ja näytteenotto



Rajoittavat määräykset

Kielto siirtää pitopaikasta pois kaloja, sukusoluja tai tartuntaa mahdollisesti levittävää materiaalia muuten kuin hävitettäväksi turvallisesti

Kielto tuoda pitopaikkaan kaloja tai sukusoluja

Määräys kalojen luetteloimisesta altaittain

Määräys suojavaatetuksesta, ajoneuvojen desinfioinnista

Jos kyse epäilystä, tiedot päivittäisestä kuolleisuudesta altaittain 2 viikon ajalta AVI:lle

Epidemiologinen selvitys

Selvitetään tartuntalaitoksella:

Ajankohta, milloin tauti on todennäköisesti tullut pitopaikkaan

Minne kaloja ja sukusoluja on viety

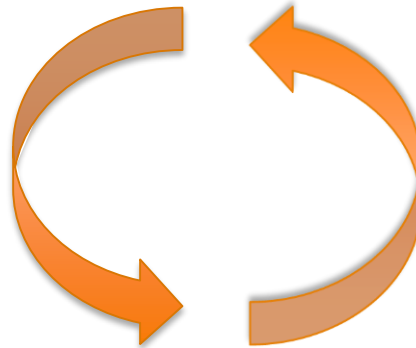
Mistä kaloja ja sukusoluja on tuotu

Mitä muuta kautta ja mistä tartunta on voitu saada

Mitä muuta kautta ja minne tartunta on voinut levitä edelleen

Epäily muissa pitopaikoissa

Tarkastetaan ne pitopaikat, joista tai joihin tauti on tehdyn selvityksen mukaan voinut levitä



a. Helposti leviävät kalataudit (VHS, IHN, ISA)

Eviran päätös eläintaudin hävittämiseksi

Kalat tapetaan ja hävitetään ja/tai
Kalat määrätään perattaviksi

Määräyksiä kaloista peräisin olevien tuotteiden
käsittelemisestä

Pesu ja desinfiointi, muu käsittely
(sellaisen materiaalin hävittäminen jota ei saada desinfioiduksi)

Tyhjillään pito

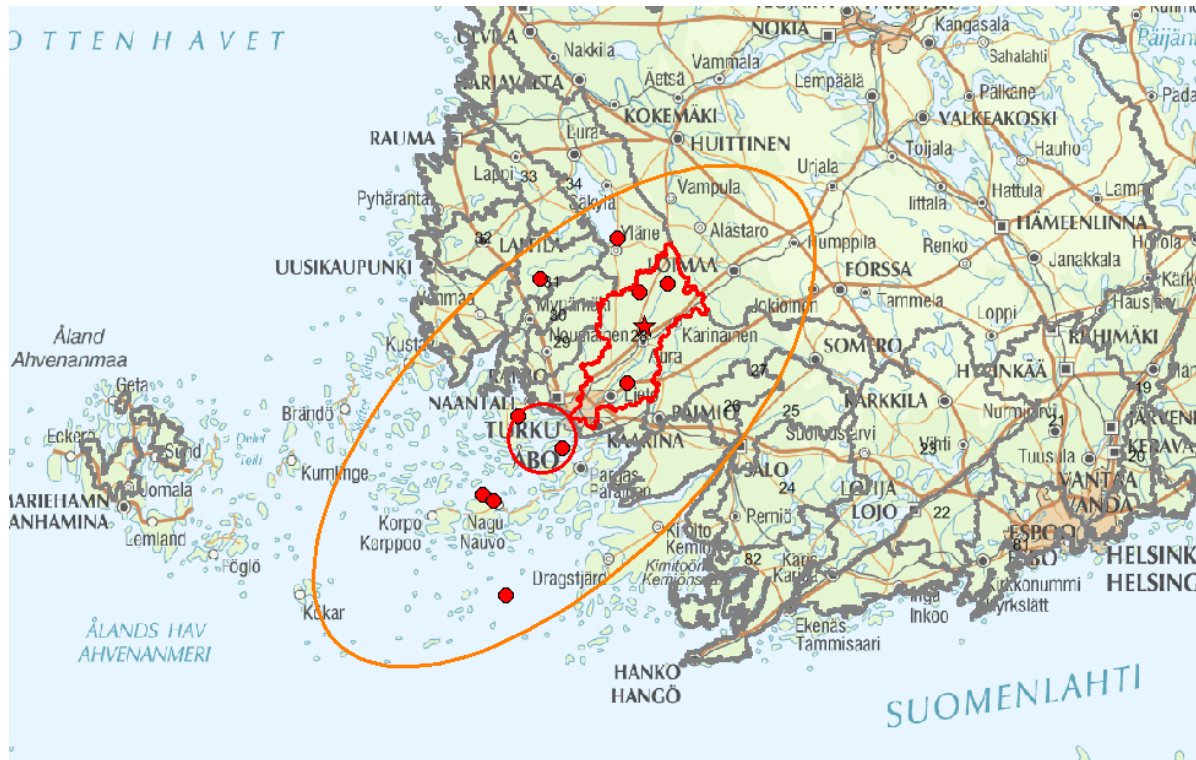
Seurantatutkimus saneerauksen jälkeen

Nämä toimet viranomaisen vastuulla ja valtion kustannuksella

a. Helposti leviävät kalataudit (VHS, IHN, ISA)

Vyöhykkeet

Suoja-alue (pun) ja seuranta-alue (oranssi)



a. Helposti leviävät kalataudit (VHS, IHN, ISA)

Saneeraus

Läänineläinlääkäriin johdolla

Laitoksen tyhjentäminen kaloista (teurastus, hävitys)

Pesu ja desinfiointi

Hävitykseen ne välineet mitä ei saada desinfioidua

Tyhjillään pito 6 viikkoa, joista 3 yhtäaikaaisesti muiden
vyöhykkeen tartunnan saaneiden kanssa

Uudet kalat

a. Helposti leviävät kalataudit (VHS, IHN, ISA)

Seurantaohjelma

2 tai 4v tarkastukset ja näytteenotto

Ns. vapaaksi julistaminen EU:ssa

Rajoitusten purkaminen

a. Helposti leviävät kalataudit (VHS, IHN, ISA)

Korvaukset

Korvaus kaloista (vähennettynä jäännöskäyttöarvolla)

Korvaus hävitetystä omaisuudesta

Korvaus tuotannon menetyksestä (max $\frac{3}{4}$)

Käyvän arvon mukaan

Korvausta eläimistä haettava 2kk sisällä

Korvauksen saaminen edellyttää ettei lakia ole rikottu jne

b. Valvottavat kalataudit (~~IPN5 ja SAV sisävesialueella, KHV, SVC~~)

Eviran päätös eläintaudin hävittämiseksi omistajan hakemuksesta

Kun kyseessä on valvottavaksi luokiteltu kalatauti Evira ei määrää kaloja lopetettavaksi tai pitopaikkaa saneerattavaksi

→ Omistajan vastuulla

Omistaja voi hakea Eviralta päätöstä eläinten hävittämisestä ennen hävitystoimiin ryhtymistä

Edellytetään saneerausta

b. Valvottavat kalataudit (~~IPN5 ja SAV sisävesialueella, KHV, SVC~~)

Korvaukset

Korvaus max $\frac{3}{4}$ kalojen käyvästä arvosta - jäännöskäyttöarvo

Omistaja vastaa kalojen hävittämisestä ja saneerauksesta sekä niiden kustannuksista

Tuotannon menetystä ei korvata

Korvaushistoriaa

2011 maksettu viimeisen kerran korvausta BKD:stä

2012 maksettu korvausta IPN:stä

BKD korvaukset suurin erä (n. 0,5M 10v aikana) kaikista eläintaudeista

Muuta huomioitavaa

Luonnonvaraisten kalojen tutkiminen

Rajoitusalueen perustaminen jos rivakat saneeraustoimet eivät ole mahdollisia vrt. Ahvenanmaa

Tautiluokituksen muuttaminen - hyötyjen ja haittojen puntarointi

Lainsäädäntö

Eläintautilaki 441/2013, luvut 3-6, 17

MMM päätös 843/2013

MMM asetus 1009/2013, luvut 4-8

Komission täytäntöönpanopäätös 2015/1554

<http://www.finlex.fi/fi/laki>

www.eur-lex.europa.eu